

ליד מודיעין נחשפה מערת הנטיפים ה-3 בגודלה בארץ

המערה התגלתה באקראי בעת עבודות עפר

מאת אלי אלעד
סופר "הארץ" לאיכות הסביבה

מערת נטיפים נדירה בגודלה וביופי נטיפיה נתגלתה באקראי בעבודות עפר, להכשרת מגרשים ליישוב החדרי קרית-ספר הנמצא בתהליכי הקמה בדרום השומרון, באזור מודיעין ומכבים. חלל המערה הוא בקוטר של כ-80 מ' ובגובה של כ-30 מ'. זו המערה השלישית בגודלה בארץ מבחינת גודל החלל המרכזי שלה ולפניה מערות עטרות ועלמאן. מנהל המרכז לחקר מערות של החברה להגנת הטבע, צביקה צוק, מסר כי במקום נמצא ריכוז נטיפים שנדירים כדוגמתו בארץ, ובהם נטיפי מקרוני שהגודל שבהם הוא באורך של כחצי מטר, נטיפי אוזני פיל, אלקטיטים, שהם נטיפים הצומחים לצד-דים בניגוד לכוח הכובד ובניגוד לנטיפים הקונבציונאליים - סטלקטיים וסטלגמיטים.

אלקטיטים כדוגמתם נמצאו בארץ רק במערת שורק, היא מערת הנטיפים המפורסמת ליד בית שמש. כן נמצאו במערה עמודים ובריכת מים קטנה. קרקעית המערה מכוסה באוסף נדיר של אלמוגי מערות, הנוצרים מנתז מתמיד של מים על הקרקע. כן נמצאו במערה ריכוז נדיר של משטחי זרימה קפואים, שהם למעשה נטיפי מערות שהתגבשו בצר-רה של זרימת מים, שקפאה בגווני רבש.

צו הפסקת עבודה

המערה נחשפה לאחר שחלק מתקרתה קרס בעקבות פיצוץ שנעשה במקום. הקבלן משום מה לא ראג להזעיק למקום את אנשי רשות שמר-רות הטבע מאחר שנטיפים הם ערך טבע מוגן בחוק. למחרת הפיצוץ נודע על חשיפת המערה לאנשי החברה להגנת הטבע ורשות שמורות הטבע שהגיעו למקום.

הם נדהמו לראות כיצד טרקטור עוסק בכיסוי שטח המערה. פקח הרשות בשומרון, אלי פרא, בסיוע המינהל האזרחי, הוציאו צו הפסקת עבודה.

המערה נמצאת על גבול השטח הירוק של היישוב.

מערת הקרקס

מנהל מלח"ם אמר כי המערה, שאף שם ניתן לה - מערת הקרקס, על שם אולמה הגדול, היא היחידה המאפשרת כיום לכל אדם לבקר באתר כזה לאור יום. אנשי הטבע פנו למינהל האזרחי למנוע את המשך העבודות במקום ולהכריז על מערת הקרקס כעל חלק מהשטח הציבורי הפתוח של היישוב ולמנוע כל בנייה בתחומה או בקרבתה המיידית.

בהשקעה קטנה ניתן להכשיר במקום שביל הליכה, דבר שימנע פגיעה בערכי טבע. מאז הגילוי באו לאתר כמה שודדי נטיפים ושניים מהם נעצרו תוך כדי מעשה עליידי פקח הרשות.